

Constantin PARASCHIVESCU

Zidul domnului Chesnot

Autor a peste „30 de piese, montate pe cele mai importante scene din Franța și din lume” (cum ni-l prezintă caietul-program), Pierre Chesnot (n.1935) cunoaște succesul la *Comédie des Champs-Élysées* în 1976, când piesa lui *À vos souhaits* (*Cum doriți*) primește și premiul Tristan Bernard al Societății Autorilor și Compozitori or. S-a jucat la noi cu titlul *Pielea ursului*. Altă piesă, prezentată în premieră mondială la Teatrul Național din București. *Cavoul de familie*, înregistrează peste două sute de reprezentații. „La piesele lui Chesnot se râde spontan, fără probleme”, consemnează un cotidian parizian. Așa e...

Fără probleme scrie și piesele. Cel puțin așa mi s-a părut mie când am citit *Vecina de alături* și mi-am notat câteva impresii și nedumeriri. E o farsă à la Labiche, mi-am zis mai întâi, cu surprize și răsturnări de situații în lanț, într-un ritm galopant. Cele două personaje intră în scenă spectaculos, cu câte un gest extrem – ea, gata să se sinucidă, el, inundat de apa care curge de la baia ei pentru treaba asta. Nu se cunosc, n-au nimic în comun, îi desparte un zid. Bun, iată un început vertiginos de întâmplări care dau peste cap orice previziuni. Domnul Chesnot atacă în forță! Dar mă și derutează cu câteva amănunte... Unde situează zidu care desparte personajele? Între ele, desigur, dacă vorbim de „vecina de alături” și zidul care „ne desparte”, cum zice Bernard. Dar în prezentarea decorului, autorul ne spune că „cele două apartamente sunt situate unul deasupra celuilalt”; atunci zidul e plafon... Hm! Ea are 50 de ani, el 60, zice Chesnot; ea, născută în 1943, el în 1929. Păi, nu se potrivește: 1929 + 60 = 1989, 1943 + 50 = 1993. Câți ani are el? și când se petrece năzdrăvana acțiune?

N-am mai notat nimic apoi, pentru că nici n-am avut timp, nici de ce. Tablourile se succed cu repeziciune, pe temperamentul frenetic al *Sophiei* care ia inițiativa, încep să se distingă liniile previzibile care-i vor duce „de alături”, împreună, întârzierile nu vin din situații noi ivite pe firul intrigii, ci din propriile lor hachițe, avânturi și reprimări, obișnuite și la 20–30 de ani, nu numai după o jumătate de secol. Deci, nu e o farsă à la Labiche, ci *un joc de temperament*. Nu ne interesează situațiile, ci reacțiile. Altfel spus, drumul de la aparență care contrariază la fondul care naște afețiune. Și biruie, cu un bobârnac generos, singurătatea impusă de prejudecăți, conventii, ratări, dând glas clopoțelului care spune că fericirea e posibilă oricând și drumul ei e încunat de dragoste. Ce importanță mai au nedumeririle mele de amănunt? Zidul e în metaforă, deștept ce sunt, iar calculul exact al vârstei n-are nici o relevanță. Nimic nu e exact și definitiv în viață. Iar domnul Chesnot s-a jucat puțin în temă, ca într-un serial cu protagoniști TV care se surprind făcând haz de ei înșiși.

Succesul scenic e asigurat de doi excelenți protagoniști care se simt bine împreună și realizează de mai multă vreme exemplare spectacole în doi: Adela Mărculescu și Damian Crâșmaru. Joacă *Dragă mincinosule* de câteva stagioni și dau remarcabile probe de subtilitate și profunzime. În *Vecina de alături* se arruză serios, marcând cu ingenioasă teatralitate meandrele jocului, pe un fir temperamental al *Sophiei* și hâtru, iritat, al lui Bernard. Cu o clipire de haz de necaz, care cucerește și creează o seară agreabilă. Regia (Victor Moldovan) și autoarea decorului (Ștefania Cenean) au avut inspirația de a da metaforei sugestia care i se cuvine, din contrastul plastic și de joc.

TEATRUL NAȚIONAL BUCUREȘTI – *Vecina de alături* de Pierre Chesnot. Regia și versiunea scenică: Victor Moldovan. Decorul: Ștefania Cenean; costume: Ioana Cantuniari. Ilustrația muzicală: ing. Vasile Manta. Cu: Adela Mărculescu, Damian Crâșmaru. Data premierei: 23 septembrie 2000.